

կէտիտիկը սորա տաւ, հէր կէտն հուգուգ խիւ-
լաֆընս օլարազ, նէֆաի Բաբալըգ սէրա-
յը իշխոտէ, հագգը հիւքմարանի միւլքիյէ-
սինտէն մահրուս խախէն վէ սէրպէսթիյէ-
թի լաղըմըսի վէ խօթիգլալը սէքթէտար
օլան Բաբայա աղըր պիր հագարէթ իտէր
խոյ, պու հագարէթին Մ. Լուպէ թարա-
ֆընտան վուգուգ տահա պիւլիւք օլմուշ
օլուր: Պուռնուն իլէ պէրապէր Բաբալըգ
էլիսինին էլիւն լի Բարիզտէ գալմասը մահ-
գա մուհաֆազար ինթիլաւ իլէ տիկէր
պաղը խուսուսի վէ մուհիմմ սէպէպէրէ
մէպին տիր: Իշպու իեատէի զիեարէթին
Քիւրսի չէրիֆէ գարչը պիր նէյէթի խա-
սիմանէ իլէ օլմասըղընա տայիր Յրանսա
բարլամէնթօսընտա Մ. Տէլգասէ թարա-
ֆընտան վաղը օլան պէեանսթ խուսուսա
էլիսինին էլիւն ձէ Յրանսա հիւքիւմէթի-
նէ խապէր վէրիւմիլ օլարըղ ճիւնթիւ, վա-
գընան մահիյէթ վէ էնէմիյէթին թէպ-
տիլ իտէմէլ:

Քիւրսի չէրիֆին հուգուգընը զայիֆ-
լէնտիրմէք մազսէտիլէ, Իթալիա հիւքիւ-
մէթի թարաֆընտան մաթիուպ օլան մէգ-
քիւր զիեարէթին մահիւմէթի թահգիրանէ-
սի վէ պիւլիւք ճիւնանը գաթօլիքէրինի
հիմայէ վէ մէնֆաթլարընը միւտաֆաա
իթմէք վաղիֆէսիլէ Քիւրսի չէրիֆին հա-
յիլ օլարըղ հայսիլէ, հուգուգ վէ ի-
թիպարա գարչը իտիլէն հագարէթ վէ-
րէք Յրանսա տա վէ կէրէք Իթալիա տա
էքքեարը ումուսիյէնէ անյալըմը տըր:
Պէօլէ շայեանը թէէսիւֆ պիր վազըա,
էմայլ օլմամսը իլին, Քիւրսի չէրիֆի
սուրէթի գաթիլէտէ վէ միւսէրրահատ օլ
պապաէ բօթէմմ օլմէնէ քէնտիլ մէ-
պուր կէօրիլը օլուպ, Բաբալըգ մազա-
մընը ումուսը խարիճիյէսի նաղըր օլան
վաղի իմազ գարտիալ, Բաբա հագրէթ-
լէրինին էմիր մուհիւպինէ իշպու նօթայը
ձաթը ալիւրինիլէ թէպիլիլ իլէ, միւս-
տէրիւմէթին հիւքիւմէթի մէթպուէնի-
ղէ իշարընը բէնա, վէ պու վէսիլէ իլէ ին-
թիրաւաթը ֆայիգասընը թագտիմէ միւ-
սարաւթ իլլէր:

Գարա. Մէրի Տէլ ՎԱԼ

*. Բարիզտէ չըգան վէ Վաթիգանն Նիմ
րէսի միւրէվիլիճի էֆքեարը օլան Իւնիւ-
վէր զաղէթաւը իլք տէֆա Իւմանիթէ
զաղէթասընը նէշր իթմիլ օլարըղ պա-
լէտէք բօթէսթման մէնին սուրէթի
Յրանսա միւսթէմա օլարաք տիկէր գա-
թօլիք տէվլէթլէրէ կէօնտէրիմիլ օլանըն
սուրէթի օլտուղընը պէեան իթմիլ տիր:
*. Վաթիգանն իլմի օրկանը օլան
Օսէրլաթօրէ Բօմանո նամ զաղէթա,
Քիւրսի չէրիֆին բօթէսթման միւսսի-
պէթիլէ Յրանսա վէ Իթալիան զաղէ-
թալարընը միւթալալարընա տայիր պէր
վէճիլ ամիլ եաղմը տըր: «Տիգգաթ օլուս-
մազ կէրէր տիր քի, չօք տէֆա վաղը
օլտուղը վէճիլ, զաղէթալար մէսէլէնին
հագրէթի նօթալարընտան պահա իթմէքտէն
գաղմընօլար, վէ, Քիւրսի չէրիֆի,
կիւտա իքի մէվէքթիլն ումուրը բօթիթի-
գիլէսինէ միւտալէլէ իթմէք վէ միւսսի-
պաթլարընն հասը օլան հիւսնի հալի
մուսալէլէ իթմէք իթմէք կիպի չէտի-
տէն մուհալէմ իտիեօլար: Պու իսէ պիւս-
պիլիլն եանը տըր: Բաբա հագրէթլէ-
րի Յրանսա վէ Իթալիա պէնինտէ հասը
օլան իթիլաֆա գարչը բօթէսթման իթմէ-
միլ տիր: պիւլալէ միւսարիլէն հագրէթ-
լէրի ճէմաթլար պէնինտէ գարտալ մու-
հապպէթի հուսուլինէ վէ պէն էլ տիւէլ
միւսաղալար վէ մուհալէպէլէր մուսա-
թարասընը ուղաղլանտըրան վէ պիլ խա-
սա Իթալիան սատաթիլնէ եարտըմ ի-
տէպիլէն հէր խուսուսը մահգուգիլէթլէ
կէօրմէք տիր: էկէր մէգքիւր իթիլաֆ-
տան սանրա, Մ. Լուպէ իթալիան տիկէր
պիր չէրիֆտէ գրալ Վիգթօր էմմանուէլէ
իեատէի զիեարէթ իթմիլ օլտա իտի, չիւպ-
հէսիլ Քիւրսի չէրիֆին պու պապաէ պիր
տիեէլէկի օլմազ իտի: Տիկէր թարաֆ-
տան, խուսուսա Յրանսա կիպի պիր գա-
թօլիք տէվլէթի բէնինին, Բօմանո, պիր

Բաբա սէրայընը իլմին վէ մուհալէթան
սուրէթտէ զիեարէթ իտէրէք, 1870 վա-
գընաընը Քիլիլէն թատիգ իթմէսինի, վէ
պու սուրէթլէ Բաբալըգ հուգուգուս
խալէլ կէթիլիմէսինի սիւքիւթլէ գապուլ
իտէմէլ իտի: »

«Օսէրլաթօրէ» շուրայը սիւալ իտի-
եօր. «էկէր 1870 մուհալէպէսի, մուհա-
րիպլէր արասընտա միւսալէհանն իմա-
լանմասընտան էվլէլ իթիլաթ պուլմուշ օլ-
տուղը հալտէ, տօսթ պիր միլէթին իտի-
սի, Յրանսա հիւքիւմէթինին վաղը օլան
իթիլաղլարընա իմալէն, Ալմանիա իմա-
րաթօրընը Ալգաս-Լօրէնաէ զիեարէթ իթ-
սէ իտի, աճապա Յրանսա զաղէթալար
նէ՞ տիեէլէլէր իտի: «Օսէրլաթօրէ Բօ-
մանո», պու վաղընըն, Ալման օրտուս-
ըն Մէցտէ ինրա իլլէտիլի թալիլէր միւ-
սալիպէթիլն թատիգ օլուսաղընը տիր-
խաթըր իտէրէք, «Յրանսա զաղէթալա-
ր օ վաղընտա սէպէրինի նասըլ չըգա-
րար իտէ, Քիւրսի չէրիֆ տէ քէնտիլ ի-
թիպար վէ հուգուգընը միւտաֆաա
իլին ալիս Վարէթիտէ պուլուսընը տըր:
տիեօր: »

*. «Բօթօլ Բօմանո» զաղէթալար տա-
լի, Իւմանիլէ զաղէթալարնա նէշր օ-
լուսան Քիւրսի չէրիֆին նօթալար Բա-
բալըգը Բարիզտէք էլիլիլ թարաֆընտան
Մ. Տէլգասէն վէրիլէն նօթանըն սուրէ-
թի օլմանը, գարտիալ Մէրի Տէլ Վա-
լըն՝ գաթօլիք տէվլէթլէրինին Վաթիգան
նէգտիտէք էլիլիլէրին վէրալիլին սու-
րէթի, վէ Յրանսա թագտիլ իտիլէն
նօթանըն խիւսաւար օլտուղընը պէեան
իթմիլ տիր, Յրանսա վէրիլէն նօթա-
տա Բարիզտէք Բաբալըգ էլիլիլին կէրի
չաղըլաճաղը սէօգիւ եօգ տըր:

«Բօթօլ Բօմանո», մալիւսաթ մէվսու-
գէնէ պիւսան, պէր վէճիլ ամիլ իլալէ
իթմիլ տիր. «էվլէլա՝ Յրանսա միւսթէս-
նա օլարաք, տիկէր գաթօլիք տէվլէթլէրէ
կէօնտէրիլէն Վաթիգանն նօթալար զաղէ-
թալարտա նէշր օլուսանըն ալիլիլ տիր: Սա-
նիլն՝ պու նօթանըն հիւ պիր սուրէթի
Բուսիա, Բուսիա վէ ինկիլթէրա հիւ-
քիւմէթլէրինէ թէպիլիլ իտիլիլէպ, եա-
լընը գաթօլիք տէվլէթլէրէ իտիլապ
իտիլէրէք, պուսալըն իտէսալը հիւքիւ-
մէթին, ալիլիլ վաղըթա հէմ Բաբա
հագրէթլէրին, հէմ Իթալիա գարալըն զի-
եարէթ իթմէք իթմէք իտիլիլէր թագտիլտէ,
Բաբա հագրէթլէր թարաֆընտան գապուլ
օլուսալիլէնէքթիլ թէէքտիլ իտիլիլ տիր:
Սալիսին մէվլուսի պահա օլան էվրաղըն
ասըլ վէ եէկեանէ սէպէպի մալիւսալալ
զը հալտէ, Վաթիգան՝ պիր թագալ զա-
ղէթալարն իտէսալ իտիլիլէրէ հէկէնանըն
մանէալըն անլաեամալալալ տըր: »

*. Վաթիգանն ումուրը խարիճիլի
նաղըրը գարտիալ Մէրի տէլ Վալըն մէ-
մուսիլէթինալն իթիլիլ իտիլիլին պա-
ղը էվրաղ զաղէթալարն եաղմըլար իտէ
տէ, պու շայեա թատիգ օլուսմալը տըր:

*. Շէհրիմիլէ վարիտ օլան սօն թէլէկ-
րաֆ խապէրէրինէ կէօրէ, Յրանսանը
Վաթիգան նէգտիտէք էլիլիլ Բօմանո
հարէքթի իլին էմր ալմըլ իտէ տէ, պու
հարէքթի կէրի չաղըլմազ մանէալընտա
թէլաղըր օլուսմալըն, Բաբալըգը Բարիզ
էլիլիլ իտէ կէրի չաղըլմալըն տըր: Պիր
գալ կիւնէտէք պու պապաէ գաթիլ գա-
րար վէրիլէնէք տիր: Պաղմուսալ պէրա-
պէր թարաֆէյն մուսալէրաթընը գաթիլ
օլուսմալալալ զանն օլուսուեօր:

*. Յրանսա Մէճիլիլ մէպուսանընտա
աղապան րահիպ կէլը՝ Յրանսա իլէ Վա-
թիգանն ինկիլաֆը հագրէթտա իլլէսի
վիւքէլա Մ. Գօսպա պիր սիւալ իրաւ ի-
տէճիլ կիպի, Իթալիա Մէճիլիլ մէպու-
սանընտա տալիլ մէպուս Մ. Մացցա ի-
թալիա հիւքիւմէթինին Վաթիգան գար-
չընտա իթիլիլալ իլլէտիլիլ բօթիլալ
հագրէթտա պիր սիւալ իրաւ իլլէնէնէք
տիր:

*. Մայիս 28 թարիլիլէ Բարիզտէն ալը-

նան պիր թէլէկրաֆիսանէյէ կէօրէ, Մ. Նի-
գարըն կէրի չաղըլմալընը, Վաթիգանն,
Բաբալըգ իլէ Յրանսա արասընտալ միւ-
սալիպաթըն գաթիլ իտիլիլիլ մազալըն-
տա թէլաղըն իտէճիլ շայեալըն՝ Բաբա
հագրէթլէրինին Բարիզ էլիլիլ թէգիլպ
իթմիլ տիր:

ԻԹԱԼԻԱՆԸՆ ԽԱՐԻԶԻ ԲՈԼԻԹԻԳԱՍԸ
Կէլէն չարէնպիսի կիւնիւ, Իթալիա խա-
րիճիլ նաղըր Մ. Թիթօնի Բարլամէնթօ-
տա վաղը օլան սիւալէրէ ճէվապէն իրաւ
իթիլիլիլ նութգաւ, Իթալիան խարիճի
բօլիթիգալը հագրէթտա պիր չօք պէեա-
նաթտա պուլընմը տըր: էվլէլա Իթալիա
գարալ իլէ Ալմանիա իմալիլաթօրըն սօն
միւսաղալընտա, իքի հիւքիւմալարըն՝
թարաֆէյնէ մէվսուս օլան իթիլիլալ
մուհալէպէսի հագրէթտա նէ՞ տէրէնէ սար-
կըն օլտուգլարըն կէօթիլալալիլիլիլ
պիլիլիլիլ, վէ իմր. Վիլիլիլիլ Սիլիլիլալ
զիեարէթիլնա վաղը օլան ֆէվլէլալալ
գապուլիլէթի զիւր իթմիլ տիր: Պատէ-
հու գօնթ Կօլլալալալիլ քէնտիլիլին
վէրալիլ զիեարէթի, վէ պուսալ թարա-
ֆէյնէ զանէթ մէմուսիլիլէթպիլալ թէա-
թիլ իլաղաթ օլտուղըն անլաթմըլ տըր:
Նիհաեթ Մ. Լուպէնին Բօմանը զիեա-
րէթիլալալ պահալ, «Վաղը օլան չէվլիլ
վէ ունուսուլալ Նիւսալիլիլ իթալիա-
նըն Յրանսալըն նէ գապար սէվալիլինէ իս-
պաթ տըրար: Պու վաղընտա միւ-
սալիլիլ զիեարէթի, պիլալալ պուսալ
պիրիլիլիլ պաղը տըր, վէ եէկեարէթի-
նի թէմալալալալալ տըր» տէմը, վէ չը-
գան զիեարէթ իլաղա իթիլիլ վէճիլ,
«Իթիլիլալ միւսթէսի վէ Յրանսա վէ
իսկիլիլէրա իլէ Իթալիա պէնինտէ հա-
սըլ օլան իթիլալ մուհալէպալ իթմէք
վէ գալիլիլիլիլալ» էսալըն թէքար-
լալալ տըր:

Ձին հիւքիւմէթինտէն Իթալիա միսի-
նարալը իլին իթմէնիլէն թագմիլալ-
տան վէ Իթալիան Սօմալալալ մէվէ-
քէթիլալ թուրքալը մէսէքտէն լալալ-
ալ, չէպլէ իլալէ իթմիլ տիր. «Էվրօթա-
տա քեաթիլիլ տէվլէթլէր՝ քէնտիլ արա-
լարընտալ իթիլիլալալալ խարիճիլալ
տիկէր տէվլէթլէր իլէ աղտ իթմիլէրի
խուսուսի իթիլալալ իլէ, միւսալէհաա
թէլէմիլալալ ճէտիլալ արալըլար տըր: »
Միւսալիլիլ, Ալմանիա իլէ Իթալիան
իթիլիլալ Յրանսա իլէ տօսթիլալ հու-
սուլիլէ մանի օլմասըղըն, վէ Յրանսա
իլէ ինկիլթէրա պէնինտէ աղտ օլուսան
իթիլալալ Պահը Սէֆիլալ Իթալիանը
մէնալիլիլ գարալը օլմալալ, մէնալիլիլ
մէգքիլիլիլ թէմալալ մուհալէպալ ի-
տիլիլ իտուկիլիլ իթիլալ իթմիլ տիր:

Ալաթիա իլէ Իթալիա պէնինտէք
միւսալալալալ կէլիլնէ, Մ. Թիթօնի տէ-
մը տիր քի, «Թարաֆէյնիլ էմիլիլիլ
սանէսինտէ պու միւսալալալալալ զանէթ
սամմիլ տիր: Մուսալալալ մէսթիլիլիլ
նի էֆքեար մէվսուս տըր: » Թիթօնիլ
հանալալէրինտէն տալիլ պահա իտէրէք,
նաղըր միւսալիլիլալ աղտ օլուսմըլ օլան
իթիլիլալալ թարաֆէյն մէնալալալալ
նըն մուհալէպալալալ մանի օլմասըղըն
սէօլլէմիլ տիր:

Մ. Թիթօնի նութգընա շու սէօլլէր
իլէ խաթիլ վէրմիլ տիր. «էկէր Իթալիա
վէ Ալաթիա, թէպիլիլալ հարալիլիլիլ
իմալէ տէվլալ իտիեօլար իտէ, պու խու-
սուս՝ միւսալալալալալալալալալ տէ սամ-
մի օլմասըղըն վէ միւսալիլալ զիեարէթ
աղտ իթմէքթիլիլալալալալալալալ կիւն
օրտու օլմալալալալ վէ հուսուսալալալալ
թը մուհալէպալալալալալալալալալ, խա-
րիճիլ բօլիթիգալ օլմալալալ: »

ՅԻՄԱՆԱՍ ԲՈԼԻԹԻԳԱՍԸ
Բէիլիլ ճիւսուլը Մ. Լուպէ, ինրա իտի-
լէնէք օլան ժիմալալալ զիլիլիլիլիլ
հագրը պուլուսալալալալալ, իլլէսի վիւ-
քէլա Մ. Գօսպ վէ հարալիլ նաղըր ժէ-
նէրալ Անտը իլէ պիրիլալ տիւս Արա-
լէհիլիլ վալը օլուսալ, իրաւ իլլէտիլիլ

պիր նութգաւ, Յրանսանըն, Բուսիա իլէ
օլան իթիլիլալալալ, վէ ինկիլթէրա, Իթա-
լիա տէվլէթլէր իլէ օլան մուհալալալ
վէ իթիլալալ էսալալալ միւսալիլիլ պուլը-
նան բօլիթիգալալալալ սուրէթի գաթիլալ
սուլիլալէրալալ օլաղընը, վէ հիւ պիր
քիմալիլիլ պուսըն իտիլալալ իտաա իտէ-
մէնէնէլիլիլ պէեան իթմիլ տիր: Մ. Լու-
պէնին պու նութգը չիտալէթլէ ալաղընա-
լը տըր:

Տէճիլիլ Պիր ՅԻՄԱՆԱՍ — Յը-
րանսա միւսթէվիլալալալալալալալալ
տէ սօն կիւնէրալ տէնէլիլ պիր ֆուր-
թուսա զուսուր իտէրէք, 5000 քիլիլ թէ-
լէֆ օլմուշ տըր: Մատիլ գալալալ միւսն
լար թալմիլ օլուսուեօր:

ՐՈՒՍԻԱ ՎԵ ԶԱՐՈՆԻԱ

ՄՈՒՍԿԱՐԴԵՍԻ

ՁԳԱՆ ՀՈՅԹԱՔԻ ԱՆՎԱԼԸ ՀԱՐՊ.
Մուհալէպէսին իպթիտալընտան պէ-
րի տէնիլալ վէ գարաալ Բուսալալ
գարչը չըգիլ օլան թալիլ հարալ, չը-
գան հաթիլալ ճարօնլարալ պիր տէ-
րէնէ էրիլ չէվիլիլ տիր: Պիր թա-
գըմ ֆէլալալալալ պիրիլիլ թէա-
գիլ իթմիլ օլուսալ, էվլէլալ ճարօնը
47 նուսէրօլ թօրօթալ սէֆիլիլիլ
Թալիլիլալալ քէօթիլիլալ թօրօթիլ-
րի թէմիլալալալ պէր հալալ օլմուշ,
վէ Միլալալ թօրօթալ, ալիլիլ սու-
րէթիլ պալմըլ տըր: Հացուգէ նամ
զընըլ տալիլ Բօթիլ Արթիւր եա-
գընտալալ պիր թօրօթիլ թալիլալալ
սէպիլիլ զարգ օլմուշ տըր: Հացու-
գէ՝ ճարօնըն էն պիլիլալ զընըլալ-
ընտան պիր օլուսալ, 1899տա պիր
միլիլ ինկիլիլ իրալընտան զիեարէթ
պիր մասալ իլէ ինչա իտիլիլ տիր:
Պուսըն պալմալը կիւն Եօլիլալ նամ
զընըլ զընալէօր՝ տիկէր պիր գը-
րուալէօր իլէ միւսալալալ իտէրէք,
պալմըլ տըր: Վաղալ տիկէր պաղը
սէֆիլիլիլ տալիլ գարգ օլտուղը՝
Բուս վէ Յրանսալ մէնալալալալալ
խապէր վէրիլիլ իտէ տէ, թատիլ օ-
լընմալը, վէ ճարօնլարըն տէնիլալ
զայեալալալ պալալալ իշար օլուսան-
լարտան իպալիլալ պուլուսմըլ տըր:
Պու զայեալալ, խալիլ աղըր օլմալալալ-
լալ պէրալալ, գաղալ նէթիլիլիլ օ-
լուսալ, էվլէլալ պիլիլիլ վէ մու-
հալալալալալ գալիլ օլմալալ իտիլ:

Թէլիլալալալալ խապէր վէրիլալ-
լէրի վէճիլ, ճարօն զօմալալալալ ժէն.
Գուսըն օլտուսընըն Յէնիկ հուսանի-
լէնիլալ կէրի տէնիլալալ մէնալալ
օլտուղըն, վէ Գաղալալալ, չըմալը
Գօրէնտան էնէրէք, ճարօնըն մու-
լալալալ էօլալընը քէմիլ օլտուգ-
լարընալ պաղըլընտ, ճարօնլար՝ չը-
գան հաթիլալ գարաալ տալիլ պաղը
միւսթիլալալ ուղալալալալ տըր: Պու
Գաղալալալ, պիր եէրալէն տիկէր եէ-
րէ քէմալ սիւրալալալ գօլալալ, տիւ-
մէնին կէլիլիլալալալ էվլէլ ճէր տիր:
Պիլ գալ կիւն էվլէլ Գօրէնտա Ան-
ժու իլ զըրիլիլ հիւսուս իտիլալ, ճա-
րօնլարըն եալու նէհիլիլ կէլիլալ
իլլէ եալըլ օլտուգլարըն քէօրիլ-
լէրի թալիլալ իթմիլիլ տիր: Ալիլ
վաղըլալալ պուսալալալ Անժուալ,
Բիլիլալալալ վէ Կէնսանալ կէօրիլ-
միւս օլտուգլարըն տալիլ խապէր վէ-
րիլիլալ:

*. Սօն տէնիլ ֆէլալալալալալալ
ճարօնլարըն գարալը 20 միլիլ
րուսիլ վէ նութուսալ թէլիլալալ
900 քիլիլ օլտուղըն հիւսալ օլուսուեօր:

Շէկիր էմանէթինտէ միւռնէնքըիւ
իւսանէ զօմիսիօնը աղալըղընտա պուռ-
նան Շուրաի տէվլէթ Սիւլքիյէ տաիրսի
աղաաընտան Պօլսօր էֆ. հաղըթիւրընէ
պալէա բիւթպսի թէվնի, սը միւսսահի-
պի հաղըթի Շէկիրհարի ձէվնի աղա
հաղըթիւրընէ մուրսոսս իթթիլիսար, վի-
էննս սէֆարէլի Սէնիսսի պապէ միւռ-
թէնի մէրիւրիւ Շիւքրի բաշայա 1հնի Օս-
մանի նիսաըն իհսսն. Գալաթա բօթա

